

טלסקופ - מאפשר לנו לצפות בעצמים רחוקים:

כוכבי לכת, גלקסיות וערפיליות, המאירים את חיינו גם ממרחק.

למידה לאורך החיים

Lifelong Learning

מהדורה ארבעים ותשע

15.07.2021

י"ג אב תשפ"א

צוות המערכת: אלון שוורץ, ריבי ארצי,
רקפת גלבוע, נעמה כהן, ענבל לוור
ייעוץ אקדמי: ד"ר איריס פינטו

הרפרטואר שלנו:

סק;ופ* - מגזין חדשני, שעוסק בזוויות מגוונות, מקוריות וחדשניות בתחום החינוך.

מתוך הסק;ופ ועל בסיס התפיסה הזו, נולדו לנו שני תינוקות חדשים:

מיקרוסק;ופ* - מגזין קצרצר שלוקח נושאים גדולים ומחשבות רחבות ומבטא אותן במעט מילים.

טלסק;ופ* - מגזין ממוקד שעוזר לנו להתבונן אל מעבר לאופק, אל מגמות העתיד.

*עד כה יצאו ארבעים וארבעה גליונות

*עד כה יצאו שלושה גליונות

*גיליון שני

”השכלה אינה מילוי של דלי,

אלא הצתה של אש”

(ויליאם בטלר ייטס)

*בלחיצה על הסמל
תעברו חזרה לפה

במה מתמקדים כאן?

מה ואיפה

חינוך

תרחיש

הלך רוח

עמיד

נעים
להכיר

זמן קריאה 30 שניות

96 מילים על

למידה לאורך החיים

פעילות למידה לשם רכישת ידע, מיומנויות וכישורים, מכוונים ומתמשכים, המונעים ממוטיבציה עצמית, ונעשים מרצונו החופשי של הלומד, ובהתאם ליכולתו - למטרות אישיות או מקצועיות.

למידה כזו מתרחשת לאורך החיים, ומטרתה להביא לשיפור הידע, הכישורים והיכולות, בהקשר אישי, אזרחי, חברתי או תעסוקתי.

למידה לאורך החיים התפתחה כתגובה לאירועי המציאות המשתנה, ולצורך להסתגל לשינויים כלכליים, חברתיים, טכנולוגיים, דמוגרפיים וגלובליים, ואל מול אירועים בלתי צפויים.

וברמה הארצית - למידה לאורך החיים תורמת לצמיחה כלכלית, כיוון שהיא מגבירת תחרותיות, מצמיחה תעסוקה ומאפשרת יעילות מחזורית של הון אנושי. בנוסף, היא שומרת על לכידות חברתית, דרך סיוע ליחיד להסתגל לחברה מבוססת ידע.

לא נפסיק ללמוד

למידה לאורך החיים היא הרבה יותר מלמידה, היא הלך רוח

ללמוד לדעת, ללמוד לעשות, ללמוד להיות
וללמוד לחיות יחד.

אז איך הופכים את הלמידה מפעולה התחומה
בזמן, בנושא או במקום, לתרבות והלך רוח
של למידה ללא גבולות?

בעזרת 5 הבנות פשוטות:

אמיל"י (אני מה יוצא לי מזה) מחקרים
רבים מראים כי פעילות גופנית וקוגניטיבית
לאורך החיים, יכולה להפחית את הירידה
הקוגניטיבית ואת הסיכון לפתח דמנציה. יש
גם מחקרים המצביעים על כך שלמידה
מגדילה את אריכות החיים ואת האושר.

מאפשרת שחיה נוחה באוקיינוס
המידע הטכנולוגיה המתפתחת בכל רגע
נתון, מאפשרת לנו להגיע בלחיצת כפתור
לעולמות ידע אינסופיים. כדאי לנצל יתרון
זה בלמידה קבועה וממושכת ("צריכה לפי
צורך") כדי לא להגיע להצפה.

מקדמת פוטנציאל השתכרות משופר
בעידן בו אדם מחליף בממוצע 10-15 משרות
בחיוו, התעדכנות קבועה בהתפתחויות
בתחום שלך, ולמידה על הזדמנויות ורעיונות
חדשים, היא מחויבת המציאות.

מסייעת בבניית מערכות יחסים קשרים חברתיים חזקים מעלים את רמת האושר ואף את תוחלת החיים. באוניברסיטת הגיל השלישי באנגליה, נערך סקר בקרב הלומדים: 91% הנשאלים רואים בהיבטים 'להכיר חברים חדשים' ו'להרגיש נתמכים' את היתרונות המרכזיים ללמידה.

מספקת תחושת מימוש ושמחה פעולות למידה קטנות וקצרות, מביאות לתחושת הישג וצמיחה גבוהות. למשל: האזנה לפודקאסטים, חוג עם חברה, קורס מקוון, צפיה בהרצאות טד, קריאת ספר, ביקור במוזיאון או גלריה, שיחה פשוטה עם אדם מעניין... אתגר את עצמך! למד משהו חדש לגמרי, שמעולם לא חשבת שתלמד.

הצעד החשוב ביותר, שבלעדיו לא נצליח, הוא מכוונות עצמית. הלך רוח, כבר אמרנו?

פדגוגיה אחרת

ב-4 צעדים פשוטים

גם בגיל השלישי

**”הפעילות הגבוהה ביותר
שבן אנוש יכול לעסוק בה
היא למידה לצורך הבנה,
כי להבין פירושו להיות חופשי”**

(שפינוזה)

חינוך ללמידה לאורך החיים

הילדים ובני הנוער גדלים לעולם אחר מזה שאנו גדלנו בו: עולם דינמי, גלובלי, רב תרבותי, מהיר, פתוח ואינטנסיבי. עולם שבו המידע זמין מאד, אך גם משתנה כל הזמן.

כדי לטפח צעירים יצירתיים, יזמים, חדשניים, בעלי אמון עצמי, עם יכולת ומוטיבציה, שידעו כיצד להתנהל בעולם דינמי שכזה, גם אנו, המורים שלהם, צריכים להשתנות וללמוד איך לחנך ילדים שיהיו לומדים לאורך חייהם.

אוכלוסיית התלמידים בבתי הספר היא הטרוגנית מאוד, ולצד התפתחותם הקוגניטיבית/אינטלקטואלית, בית הספר נדרש לדאוג להתפתחותם הרגשית והחברתית. מכאן, שתפקיד המורה דורש ממנו הבנה עצמית עמוקה, של עצמו ושל אופי עבודתו, שדורשת ממנו להיות סוכן שינוי חברתי המקדם הבנה וסובלנות.

איך מורים יכולים להפוך ללומדים מאתגרים וחדשניים, שעוסקים במודע בלמידה, תוך הגדרת התכלית שלהם כמורים?

אחת הדרכים לעשות זאת, היא לאפשר גם למורים להתנסות בעצמם בלמידה מבוססת פרויקטים, שבה הם חוקרים באופן עצמאי היבטים שונים של נושא שבחרו, בדיוק כמו שיקנו אחר כך לתלמידיהם.

מה מומלץ ללמוד?

מיומנויות וכישורים המעודדים יכולת הסתגלות, גמישות, הסתמכות עצמית, עבודת צוות וחדשנות, כתכונות חיוניות לכל מקום עבודה עכשווי.

ניתן לקבל השראה מהנושאים הבאים:

כישורי הכוונה עצמית; גמישות מחשבתית; חשיבה ביקורתית; יכולת פתרון בעיות; יזמות; סקרנות; יצירתיות ומקוריות; הנעה עצמית; מודעות סביבתית; מודעות אתית לשימוש במידע וחיסיון מידע; אוריינות דיגיטלית כמו חיפוש ואיתור מידע, ניהול והערכת ידע, הצלבת ידע וארגונו; אוריינות טכנולוגית וכישורי ניהול מידע, הכרת מערכות מידע; חשיבה רפלקטיבית; תקשורת; יכולת שיתוף פעולה עם עמיתים; יכולות שפתיות וידיעת שפות.

איפה מומלץ ללמוד?

למידה לאורך החיים מתקיימת באמצעים מגוונים, בכל זמן ובכל מקום, דרך למידה פורמאלית ובלתי פורמאלית, של דברים חדשים המקדמים את ההתפתחות האישית והמקצועית שלנו. למשל, למידה מתוך קריאת ספרים, מהאינטרנט, מחברים, מניסיון בעבודה, באקדמיה, במרכזי הכשרה ועוד.

👁 זמן קריאה 20 שניות

72 מילים על

אם כל כך טוב וחשוב לא להפסיק ללמוד, אז למה אנחנו לא עושים את זה?

זמן /// אנחנו כל כך עסוקים.... איך
נכניס בתוך ה"אין זמן" שלנו גם לימודים?
נסו ותראו, שאפשר להפוך את הרגעים שכן
פנויים לנו להזדמנויות ללמידה.

כסף /// תודות לקסמי האינטרנט, ניתן
ללמוד נושאים רבים מספור - בחינם
ובקצב שלנו.

מידע /// מחסום שכמעט ולא קיים -
אפילו נושאים שיש בהם צורך בהנחיה
אישית, אפשריים כיום ללמידה ברשת.

מקום /// לא חייבים להיות פיזית
בביתה - אפשר ללמוד מהבית, מהאוטו או
אפילו מחוץ הים.

תרחישי למידה לאורך החיים

הלומד החברתי:

אלון הוא מורה בבית ספר יסודי, שמשתמש ב-Facebook וב-WhatsApp כדי ללמוד יחד עם מורים אחרים בבית ספרו: הוא משתף עמם קישורים לכתבות חדשות שלדעתו רלוונטיות ומעניינות, וקורא בעניין את הפוסטים שהם משתפים בעניינים מקצועיים.

הלומד המחפש:

לירון היא מורה למדעים, שלומדת דרך סביבת עבודה אישית (PLE) המבוססת על אתרי המדיה החברתית: היא מנוייה ב-Youtube על ערוצים של נאס"א ומדע פופולרי, עוקבת ב-Pinterest אחר מורים למדעים, המפרסמים רעיונות לניסויים ופעילויות כיתתיות אחרות, וב-Twitter אחר מדענים המשתפים תגליות אחרונות ומחשבות מעניינות. לירון משתמשת בכלי RSS* והתראות גוגל כדי לקבל לתיבת הדוא"ל שלה חדשות בתחום המדע מאתרי חדשות, והתראות גוגל לגבי מידע הקשור לשינויי אקלים.

הלומד הסלבריטאי:

תומר הוא מורה בחטיבת הביניים, המפרסם מדי יום הודעות קצרות וקישורים לכתבות בבלוג האישי, ב-Twitter, ב-Facebook וב-Pinterest. בבלוג משתף תומר רעיונות לפעילות בכיתה, מציג את עמדותיו לגבי אתגרי החינוך בקהילה ובמדינה, ומנהל שיח עם עוקבים המגיבים לפרסומיו. תומר מנהל רשת למידה אישית (PLN), המכילה עשרות אלפי עוקבים המתעניינים ברעיונותיו.

RSS* (ראשי תיבות של "really simple syndication" – טכנולוגיה מבוססת רשת, המאפשרת לכל אדם להפיץ את תכניו ברשת ולאפשר לגולשים להתעדכן בהם באמצעות תוכנת "קורא חדשות" (News Reader)).

👁️ זמן קריאה 25 שניות
80 מילים על

ובעתיד? עידן הלמידה המתמדת

בני האדם יידרשו לעדכן באופן שוטף את המיומנויות שלהם, ולקדם באופן פעיל את העיסוק המקצועי שלהם.

למידה לאורך החיים תהפוך לפרדיגמת למידה מרכזית, ותשמש מענה לשינויים דמוגרפיים, למגמת הגלובליזציה ולדינמיקה של שוק העבודה.

עידן הלמידה המתמדת שונה מעידן בתי הספר. בעידן זה הלמידה תתבצע במספר ערוצים, וייקחו בה חלק קבוצות בגילאים שונים. למידה זו תתאפיין בגמישות ובמגוון רב יותר.

מודל מעניין הוא EdX – מוסד פתוח ללא כוונות רווח, המציע קורסים חינוכיים ברשת בהיקף גדול (MOOCs) ובמגוון רחב של נושאים.

רוצים לראות עוד כמה מגמות?
מוזמנים לפתוח את המניפה....

באתר הבית של סק;ופ

תוכלו למצוא את

כל הגליונות שלנו.

תוכלו להנות מהם לאורך כל היום...

והחיים.

ספרו לכולם!

מהילד התם למבוגר החכם

הפיצו את הסק"ופ

שלחו לנו את המילה

טלסקופ

וקבלו הודעה להפצת

קישור ההצטרפות לסק"ופ

*קיבלתם לראשונה את המגזין
ורוצים להצטרף לרשימת התפוצה
גם? לחצו כאן.

ובשבוע הבא...

בלתי פורמליים